

KWALITEITSCRITERIA -Concept versie-



I Inleiding

1. Toepassingsgebied

Voor het merk *Oregional* (resp. het logo dat staat voor deelname aan het project *Genieten in het Groen*) komen alleen agrarische grondstoffen en verwerkte producten in aanmerking die uit het grensgebied van de euregio Rijn-Waal (zie tabel) afkomstig zijn en voldoen aan de onder II genoemde criteria. Dit geldt voor ondernemers die producten leveren aan Oregional of die door Oregional opdracht krijgen voor het verrichten van diensten, zoals verwerking, opslag en transport (ook leveranciers genoemd).

Duitsland	Nederland
Kreis Kleve	(Oost-)Betuwe
Kreis Wesel	Land van Maas en Waal
	Stadsregio Arnhem-Nijmegen
	Maasduinen (Noord-Limburg tot Venlo)
	Noordoost-Brabant

2. Waarom kwaliteitscriteria?

Het definiëren van bindende kwaliteitscriteria is van essentieel belang voor het goed in de markt zetten van een succesvol regionaal vermarkttingsinitiatief. Kwaliteitscriteria bieden de volgende voordelen:

- ✓ gelijkblijvende en hoogwaardige productkwaliteit
- ✓ transparantie door een eenduidig te traceren oorsprong uit het grensgebied van de euregio Rijn-Waal

De hieronder genoemde criteria zijn basiscriteria. Het is de bedoeling dat deze basiscriteria in een tweede fase in overleg met alle betrokkenen (boeren en tuinders, boerderijwinkels, enz.) verder worden ontwikkeld. Dat betekent dat de inhoud van dit document voortdurend wordt bewerkt en gewijzigd. De meest actuele versie is geldig. In de hierop volgende derde fase worden de basiscriteria aangevuld met productspecifieke criteria. (zie **)

De geformuleerde basiscriteria moeten voor de gehele waardeketen gelden, d.w.z. niet alleen voor de productie en verwerking van producten, maar ook voor wat betreft de logistiek en de verkoop.

3. Toetsing van producenten op basis van de kwaliteitscriteria

Naast de ontwikkeling van basiscriteria wordt er tevens een controlesysteem in het leven geroepen. De controle zal op de lange termijn plaatsvinden door neutrale keuringsinstanties die de gehele waardeketen aan een toetsing zullen onderwerpen. In het begin zou men kunnen denken aan een controle door de projectleider en een vrijwillige verplichting van de bedrijven.

Omdat er altijd sprake zal zijn van bepaalde grensgevallen, waarin een afwijking van de criteria niet kan worden uitgesloten, kan op basis van gegronde redenen een uitzondering worden gemaakt. Dergelijke gevallen zullen in de toekomst door een commissie worden beoordeeld. (zie *)

Een aantal bedrijven hebben reeds certificaten (zoals biologisch producerende bedrijven met het SKAL certificaat, GolbalGap) en kennen reeds een externe controle waarmee ze aan een aantal criteria voldoen. Deze bedrijven worden dan op die criteria niet meer gecontroleerd.

De gangbare land- en tuinbouwbedrijven zullen daarentegen op alle punten worden gecontroleerd, aangezien de criteria voor een deel verder gaan dan de wettelijke eisen.



4. Productie

Het merk *Oregional* (resp. deelname aan het project *Genieten in het Groen*) kan zowel door conventionele alsook biologische bedrijven worden gebruikt. Hierbij dient te worden aangetekend dat beide vormen moeten voldoen aan richtlijnen (zie 1. oorsprong) die verder gaan dan de wettelijke eisen.

5. Algemene informatie, verklaring van afkortingen, jaartallen en symbolen

- | | |
|----------|---|
| NL | Geldt voor producten bestemd voor de Nederlandse markt, ongeacht of deze in Nederland of Duitsland zijn geproduceerd. |
| D | Geldt voor producten bestemd voor de Duitse markt, ongeacht of deze in Nederland of Duitsland zijn geproduceerd. |
| 2012 | Geldt m.i.v. 2012 |
| 2013 | Geldt m.i.v. 2013 |
| DI | Overheids criterium voor duurzaam inkopen (DI) in de catering |
| ✓ | Elk product moet aan dit criterium voldoen. |
| ✓
(1) | Product moet aan een van de overheids criteria voor duurzaam inkopen in de catering voldoen. |
| * | Er wordt een commissie samengesteld: in NL bestaande uit een bestuurslid, de manager van Oregional en 2 overige ondernemers, eventueel aangevuld met deskundigen; in D bestaande uit ondernemers, projectleiders en experts. Deze commissie beoordeelt in discussiegevallen de situatie en is bevoegd een besluit te nemen. |
| ** | Een inspanningsverplichting houdt in dat er aantoonbaar gewerkt moet worden aan verbeteringen en het daaropvolgend jaar een resultaat moet zijn behaald. Dit kan geleidelijk en in afstemming met sectoren/product(groep)en. |



II Criteria

1 Oorsprong

Regionaliteit				
	NL		D	
	2012	2013	2012	2013
a) Alle onverwerkte (eind-)producten komen voor 100% traceerbaar uit het gebied volgens de tabel in de inleiding, hetgeen een straal van ca. 50 km omvat. * Discussiesituaties worden beoordeeld door een commissie	✓	✓	✓	✓
b) De verwerking vindt plaats in het gebied. Afwijkingen hiervan zijn bij uitzondering mogelijk en worden beoordeeld door een commissie*.	✓	✓	✓	✓
c) Samengestelde producten (bestaande uit meerdere ingrediënten) komen uit hetzelfde gebied, tenzij productie in het gebied niet haalbaar is. Dit wordt beoordeeld door een commissie*.	✓	✓	✓	✓
d) Van samengestelde producten komen alle productkenmerkende ingrediënten uit het gebied.	✓	✓	✓	✓
e) Grondstoffen, met name de volumineuze, komen zoveel mogelijk uit het gebied (bijv. veevoer, dierlijke mest, stro, hooi en plantgoed). Voor dit criterium geldt een inspanningsverplichting**.	✓	✓	✓	✓
f) Dierlijke producten moeten afkomstig zijn van dieren die het grootste deel van de tijd in het gebied hebben geleefd.	✓	✓	✓	✓
g) Bij dierlijke producten: Voeding hoofdzakelijk uit eigen teelt, geringe aanvullende inkoop van diervoer uit de regio (bedrijfskringloop).			✓	✓
h) Het (eind-)product moet een herkenbare relatie met de gedefinieerde regio hebben.			✓	✓

2 Transparantie

Transparantie				
	NL		D	
	2012	2013	2012	2013
a) Voor de klant/consument is het duidelijk van welk bedrijf of welke bedrijven het product of bij samengestelde producten het productkenmerkende ingrediënt afkomstig is en/of waar het is verwerkt.	✓	✓	✓	✓
b) de ondernemer moet bereid zijn informatie te verstrekken aan Oregional over zijn bedrijf, werkwijze en de totstandkoming van het product. Oregional communiceert naar haar klanten deze informatie duidelijk, o.a. m.b.v. de website”	✓	✓	✓	✓
c) Elk bedrijf werkt eraan mee om op bepaalde tijden/momenten in het jaar zijn/haar bedrijf open te stellen voor klanten/consumenten/burgers, zodat ze kunnen zien hoe de producten die ze kopen tot stand komen. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de ervaring die het bedrijf hierin heeft. Indien wenselijk wordt het bezoek begeleid door een medewerker van Oregional of wordt een “ambassadeursbedrijf” bezocht.	✓	✓	✓	✓

3 Kwaliteit

3.1 Productkwaliteit

Productkwaliteit				
	NL		D	
	2012	2013	2012	2013
a) Voor alle geleverde producten evenals voor het voortbrengingsproces dient te worden voldaan aan alle wettelijke eisen, waaronder de Warenwet. Dit om onder meer de productveiligheid te waarborgen.	✓	✓	✓	✓
b) Op termijn geldt voor plantaardige producten uit kassen dat zij zijn geteeld zonder de volgende chemisch-synthetische middelen: 2,4 D; Glyfosfaat, Glyfosfaat-ammonium; Linuron; Maneb; Mancozeb; MCPA; Mecoprop. Voor dit criterium geldt een inspanningsverplichting**.		✓ (1)		

c) Op termijn geldt voor plantaardige akkerbouw-, vollegrond- en fruitproducten dat zij zijn geteeld zonder chemisch-synthetische middelen [=gewasbeschermingsmiddelen] of slechts met de middelen die zijn opgenomen in bijlage 3 van de cateringcriteria. Het betreffen middelen toegestaan door Milieukeur voor betreffende gewassen. Voor dit criterium geldt een inspanningsverplichting**.		✓ (1)		
d) Zo veel mogelijk afzien van genetisch gemodificeerde grondstoffen en voer (uitzondering: Er kan worden aangetoond dat het bedrijf geen alternatieven heeft voor de inkoop van grondstoffen en voer die geproduceerd zijn zonder genetisch gemodificeerde organismen.)	✓	✓	✓	✓
e) Antibioticagebruik zoveel mogelijk reduceren	✓	✓	✓	✓
f) Zowel Oregional als elke individuele ondernemer heeft een calamiteitenprotocol en alle medewerkers zijn hierin geschoold.	✓	✓		

3.2 Duurzaamheid

3.2.1 Ecologie

Dierenwelzijn	NL		D	
	2012	2013	2012	2013
a) D: "Artgerechte Tierhaltung"			✓	✓
b) Bevorderen van de weidegang van melkvee: voor de melkveehouderij geldt dat alle runderen, geiten en schapen altijd vrije toegang hebben tot weidegrond als de weers-, bodem- en gezondheidsomstandigheden dat toelaten.	✓	✓	✓	✓
c) Op termijn zijn dierlijke producten afkomstig van dieren gehouden volgens minimaal de 1 ster eis van de Dierenbescherming. Hiervoor geldt een inspanningsverplichting**. Cateringeis: dierlijke producten zijn afkomstig van dieren die gedurende de verschillende levensfase meer binnenleefruimte hebben dan wettelijk is vereist.		✓ ✓ (1) of d/e/f/g		
d) Cateringeis: dierlijke producten zijn afkomstig van dieren waarop minder ingrepen zijn toegepast. Bijvoorbeeld: het kappen/toucheren van snavel, of knippen van tanden, of onthoornen, of castratie of het couperen van de staart.		✓ (1) of c/e/f/g		
e) Cateringeis: dierlijke producten zijn afkomstig van dieren die een vrije buitenuitloop hebben. Onder vrije buitenuitloop wordt verstaan: een onoverkapt of deels of geheel overkapt buitenuitloop. Niet van toepassing op de melkveehouderij, want daarin is een vrije buitenuitloop (weidegang) de norm.		✓ (1) of c/d/f/g		
f) Het is een pre als dierlijke producten afkomstig zijn van zeldzame rassen die op de lijst staan van Stichting Zeldzame Huisdieren (www.szh.nl) en voor minimaal 65 % raszuiver zijn.		✓ (1) of c/d/e/g		
g) Het is een pre als dierlijke producten afkomstig zijn van dieren die zijn gevoederd met producten die zijn geteeld zonder het gebruik van chemisch-synthetische middelen.		✓ (1) of c/d/ef		
h) Visproducten zijn afkomstig van vissen die op duurzame wijze zijn gevangen of gekweekt, zodanig dat geen schade wordt berokkend aan andere diersoorten en aan planten en in zodanige hoeveelheden dat de stand van de vissoort door de vangst niet achteruit gaat.		✓ (1)		

Agrobiodiversiteit & landschapsbeheer				
	NL		D	
	2012	2013	2012	2013
a) Ondernemers streven naar een landschappelijke inpassing van hun bedrijf. Hiervoor geldt een inspanningsverplichting**.	✓	✓	✓	✓
b) Ondernemers streven naar het verbeteren van natuur en biodiversiteit van toepassing op flora en fauna. Hiervoor geldt een inspanningsverplichting**.	✓	✓	✓	✓
c) NL: Ondernemers stimuleren deel te nemen aan groen-blauwe diensten. D: Stimuleren van agrarisch natuurbeheer op basis van een beheerovereenkomst	✓	✓	✓	✓

Bescherming van natuurlijke hulpbronnen (bodem, grondwater, oppervlaktewater, lucht), afvalpreventie en hergebruik				
	NL		D	
	2012	2013	2012	2013
a) Ondernemers nemen de verordening over de toepassing van kunstmeststoffen, bodemsubstraten, cultuursubstraten, teeltsubstraten/Cross Compliance-regeling voor bemesting in de buurt van watergangen (3 m afstand, voorkomen van wegspoelen, voorschriften i.v.m. aanbrengen van materiaal)			✓	✓
b) Stimuleren van efficiënt waterbeheer	✓	✓	✓	✓
c) Oregional en haar producenten/leveranciers streven ernaar het gebruik van verpakkingsmateriaal te minimaliseren. Hiervoor geldt een inspanningsverplichting**.	✓	✓	✓	✓
d) Oregional en haar producenten/leveranciers streven ernaar bij het gebruik van verpakkingsmateriaal zoveel mogelijk gebruik te maken van (nieuwe) duurzame verpakkingsconcepten en -materialen. Hiervoor geldt een inspanningsverplichting**.	✓	✓	✓	✓
e) In het kader van de cradle to cradle gedachte/gesloten kringlopen is het streven dat de gehele keten nadenkt over verbeteringen.	✓	✓	✓	✓

Energieverbruik, duurzame Energie, CO₂-reductie (transportreductie)				
	NL		D	
	2012	2013	2012	2013
a) Voor de gehele keten geldt dat vernieuwbare energie (groene stroom en zelf opwekken van energie (biogas, fotovoltaïsche cellen, wind etc.) een pré is; hiervoor geldt een inspanningsverplichting**.	✓	✓	✓	✓
b) Cateringeis: plantaardige producten uit kassen zijn geteeld in kassen waarin tenminste 25 % primair brandstof bespaard is ten opzichte van de situatie waarin zij zich van energie zouden voorzien door verwarming via een conventionele verbrandingsketel en inkoop van grijze elektriciteit. De besparing wordt berekend volgens de rekenmethode die wordt toegepast bij het Energiecertificaat of een vergelijkbare methode.		✓ (1)		
c) <u>D en NL</u> : Terugbrengen van de vraag naar energie. Hiervoor geldt een inspanningsverplichting**. <u>NL</u> : Voor de gehele keten geldt op termijn dat de broeikasgassen minimaal met 25% moeten zijn teruggebracht t.o.v. de beginsituatie (2012).	✓	✓	✓	✓
d) De hele keten streeft naar een reductie van transportkilometers. Hiervoor geldt een inspanningsverplichting**.	✓	✓	✓	✓
e) Transport en logistiek wordt dusdanig georganiseerd dat er zoveel mogelijk met volle bestelbusje/vrachtwagens gereden gaat worden (o.a. door waar nodig mee te liften op bestaande goederenstromen). Hiervoor geldt een inspanningsverplichting**.	✓	✓	✓	✓
f) Waar mogelijk rijden voertuigen op elektriciteit dan wel biogas/aardgas. Hiervoor geldt een inspanningsverplichting**.	✓	✓		

3.2.2 Sociaaleconomisch aspecten

Sociaaleconomische aspecten				
	NL		D	
	2012	2013	2012	2013
a) D: Agrarische ondernemers, verwerkers en producenten van samengestelde producten ontvangen een eerlijke prijs voor hun producten. NI: Agrarische ondernemers, verwerkers en producenten van samengestelde producten krijgen een betere prijs voor hun product dan in de reguliere markt, mits zij de meerwaarde leveren zoals omschreven in deze criteria. Het streven is naar minimaal 15% meerprijs. Naarmate meer meerwaarde wordt geleverd (het product is kwalitatief sterker onderscheidend geproduceerd) gaat de meerprijs omhoog.	✓	✓	✓	✓
b) Eerlijke prijzen voor de consument: de consument betaalt de echte prijs van van wat het kost om een product structureel op een duurzame wijze te produceren.	✓	✓	✓	✓
c) Bevordering en behoud van regionale economische kringlopen	✓	✓	✓	✓
d) Behoud van banen en opleidingsplaatsen. Waar mogelijk wordt een maatschappelijke bijdrage geleverd door bijvoorbeeld het inzetten van mensen met een arbeidshandicap.	✓	✓	✓	✓
e) Eerlijke lonen en arbeidsvoorwaarden	✓	✓	✓	✓
f) Netwerk tussen producenten, verwerkende bedrijven en consumenten	✓	✓	✓	✓
g) Stimuleren van "local and traditional knowledge"	✓	✓	✓	✓